

vyrovnávací kvoty. Plyne to již z toho, že v § 3 písm. g) zák. čís. 33/34 sb. z. a n. ve znění čl. I vl. nař. čís. 259/34 sb. z. a n. se stanoví, že smluvené pravidelné kapitálové splátky nesmějí přesahovati ročně 5% původní jistiny, kdežto podle § 4 čís. 5 vyr. ř. úhrn vyrovnacích kvot, činící nejméně 45% původní pohledávky, musí býti zaplacen do dvou let od podání návrhu, takže roční splátky činí nejméně 22½% ročně, tedy daleko více než 5% původní pohledávky. Stanoví-li se v § 4 čís. 5 vyr. ř., že vyrovnací kvoty musí býti zaplacený v poměrně krátké době dvou let, jest z toho dále zřejmé, že při nich nejde o pravidelné kapitálové splátky pocházející z dlouhodobých úvěrů, jak to předpokládá ustanovení § 3 písm. g) zák. čís. 33/34 sb. z. a n. Ostatně nelze přehlédnouti, že, nebyla-li poslední vyrovnací kvota včas zaplacená, může obživnouti podle § 67 vyr. ř. celá původní pohledávka, která vznikla před 9. květnem 1933. Nejde tu proto ani o případ podle lit. f) § 3 cit. zák., podle něhož by nebylo přípustno odklad exekuce povolit.

Čís. 14453.

Námítky proti pohledávce ze splátkového obchodu, jichž se dlužník nemůže účinně vzdáti podle § 4 zák. o splátk. obch. čís. 70/96 ř. zák., může dlužník vznést proti postupníku, i když po postupu uznal dluh svůj jako jeho pohledávku.

(Rozh. ze dne 18. června 1935, Rv II 806/33.)

Žalovaný koupil od obchodníka s koberci dva koberce v požadované ceně 18.500 Kč a 6.000 Kč. Kupní cena měla býti zapravena třemi splátkami. Prodátel postoupil svoji pohledávku z tohoto prodeje žalobci, jež ji ve zbytku 13.000 Kč nyní žalobou vymáhá. **P r v ý s o u d** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Mezi žalovaným a postupitelem došlo ke koupi koberců na splátky. Zboží bylo odevzdáno před zaplacením kupní ceny, byly smluveny tři splátky a běželo u postupitele o živnostenský provoz (§ 1 zák. o splátk. obch.). Námítka žalovaného, že jde v daném případě o zkrácení přes polovici ceny, jest důvodná. Tento právní prostředek vzniká z každé úplatné smlouvy a má za účel, aby nebylo zneužito nezkušenosti poškozeného. Jest odůvodněn, jestliže »jedna strana by nedostala ani polovici obecné hodnoty toho, co by dala druhé straně« (§ 934 obč. zák.). Při obchodech splátkových přísluší právní prostředek pro zkrácení nad polovici kupci i tehdy, znal-li kupitel pravou hodnotu věci, a zůstává bez účinku též; vzdá-li se kupitel tohoto právního prostředku (§ 4 zák. o splátk. obch.). Kupitel může odporem, jak to zde činí, žádati, aby právní jednání bylo zrušeno a dřívější stav zřízen. Odpor jeho se nepromlčuje (§ 1487 obč. zák.). Obecná hodnota prodejní prvního koberce (v roce kupu) činila nejvýše 7.500 Kč a byl prodán za 18.500 Kč a koberce druhého 1.800 Kč, ač byl prodán za 6.000 Kč. Námítka žalovaného zkrácení přes polovici je proto opodstatněna a žalovaný se právem domáhá zrušení kupní smlouvy. **O d v o l a c í s o u d** vyhověl žalobě. **D ů v o d y:** Soud první stolice nehleděl k tvrzenému uznání pohledávky žalobcovy žalovaným po provedeném postupu pohledávky. Toto bylo

však posuzovati s hlediska ustanovení § 1396 obč. zák., podle něhož dlužník, uznal-li pohledávku vůči poctivému příjemci za pravou, je vázán uspokojiti ho jako svého věřitele a v takovém případě již nemůže uplatniti své námitky proti pohledávce, jako by to i proti cesionáři učiniti mohl, kdyby pohledávku neuznal. Takové uznání má proti poctivému cesionáři povahu samostatného zavazujícího důvodu a dlužník jím ztrácí právo na námitky, které měl vůči svému věřiteli. Odvolací soud má za prokázáno, že žalovaný při jednání právním zástupcem žalobce po provedené cessi pohledávku žalobcovu uznal, neboť nenamítal nic ani pokud jde o výši, ani splatnost pohledávky, nýbrž nabízel jen měsíční splátky. Obsah tohoto jednání a projevu žalovaného nedává rozumné příčiny pochybovati o tom, že pohledávku uznával (§ 863 obč. zák.). Jest tedy uznání pohledávky prokázáno. Námitka zkrácení přes polovici pravé ceny, žalovanému snad příslušející, zanikla tedy uznáním pohledávky vůči cessionáři podle § 1396 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y :

Jde o obchod splátkový, o kterém platí ustanovení zákona ze dne 27. dubna 1896 čís. 70 ř. z., ježto jsou tu podmínky § 1 tohoto zákona. Platí proto pro tento případ i ustanovení § 4 zák., podle něhož kupujícímu přísluší právní prostředek pro zkrácení přes polovici kupní ceny také tehdy, když znal pravou cenu věci nebo když prohlásil, že přejímá věc ze zvláštní obliby za cenu mimořádnou. Tento právní prostředek má místo i tehdy, je-li splátkový obchod jedním obchodním a strany nemohou účinně se vzdáti tohoto právního prostředku. S hlediska zmíněného § 4 zák. čís. 70/96 ř. z. i ostatních ustanovení zákona toho nutno pohlížeti na ustanovení § 1396 ř. z., neboť dluh žalovaného ze splátkového obchodu nemůže ztráceti tuto svoji povahu zákonem chráněnou tím, že pohledávka prodatelova byla postoupena jiné osobě. Takovým postupem by mohl býti vždy zmařen účel zákona a ochrana osob na splátky kupujících. Proto nutno usouditi, že uznání dluhu ze splátkového obchodu vůči postupníkovi pro zvláštní povahu dluhu ze splátkového obchodu pod ochranu zákona č. 70/96 ř. z., tedy novějšího zákona, postaveného, nemá význam uznání v § 1396 obč. z. uvedeného. Námitky proti dluhu ze splátkového obchodu, kterých se dlužník účinně podle § 4 vzdáti nemůže, nutno tedy pokládati za stávající i vůči postupníku, vůči němuž dluh byl uznán.

Čís. 14454.

Zvláštní výhoda podle § 151 konk. řádu.

(Rozh. ze dne 18. června 1935, Rv II 456/35.)

Žalovaný přihlásil ke konkursu žalobkyně firmy P. a spol. v J. v první třídě věřitelů pohledávku 29.000 Kč, která byla uznána správcem konkursní podstaty jen částkou 13.050 Kč, a v třetí třídě věřitelů po-